

YAZILI BASINDA ÖĞRETMENLER İLE İLGİLİ ÇIKAN HABERLERİN İNCELENMESİ

REVIEW OF NEWS RELATED TO TEACHERS IN THE PRINTED MEDIA

Cumhur GÜNGÖR¹, Aylın SALTÜRK²

ÖZ: Bu çalışmanın amacı, 2000-2020 yılları arasında yayınlanan; Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah ve Posta gazetelerinde “öğretmenler” ile ilgili çıkan haberlerin incelenmesidir. Nitel araştırma desenine sahip olan bu çalışmada veriler doküman incelenmesi yöntemi ile toplanmıştır. Bu kapsamda, toplam 2.113 haber derlenmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Söz konusu haberlere ilişkin kategoriler incelendiğinde; Şiddet, taciz, ihmal ve istismara ilişkin unsurların (f=389, 18%) en fazla haber konusu olduğu görülmektedir. Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya ilişkin unsurlar (f=260) haber sayısı olarak toplam haberlerin %12’sini oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin %20’si İstanbul, İzmir ve Adana illerine aittir. Ayrıca 2018 yılında ait haberlerin toplam haberlerin %12’sini oluşturması ve bu yıldaki haberlerdeki olağanüstü artış dikkat çekicidir. Yazılı basında öğretmenlere ilişkin olarak yer alan haberlerin büyük çoğunlukla Gazetecilik Meslek İlkelerine uygun olarak verildiği görülmektedir. Söz konusu ilkelere uygun olmayan haberlerin büyük oranda öğretmenlerin ad ve soyadı gibi kimlik bilgilerinin açık yazılmasıyla ilgili olduğu söylenebilir. Öğretmenlere ilişkin haberlerin incelenmesi sonucunda öğretmenlerin yazılı basındaki görünümünü ortaya koyan bu çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin durumu ve öğretmenlik mesleğine ilişkin sorunların anlaşılmasında faydalı olabilir. Ayrıca, bu sonuçların nedenlerine ilişkin nedensel araştırmalar planlanabilir.

ABSTRACT: The goal of this analysis is to review news about "teachers" published between 2000 and 2020 in the newspapers Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah and Posta. Data were collected in this study, which has a qualitative research design, by method of document analysis. A total of 2,113 news articles were collected in this sense, and the analysis of data was done by content analysis. When analyzing the categories, it is shown that the factors associated with *violence, harassment, negligence and abuse* (f = 389, 18 percent) are the most news subjects. Factors linked to *death, illness, accident and injuries* (f = 260) represent approximately 12% of overall news. The Provinces of Istanbul, Izmir and Adana account for 20% of the news in this category. It's also worth remembering that the headlines of 2018 contributed for 12% of the overall coverage and this year's remarkable rise in reporting. It is shown that the news in the print media about teachers is often provided in accordance with the professional standards of ethics. It may be seen that the reports that do not meet with all the above standards is often linked to the clearly mentioned identity information such as the teachers' name and surname. The results of this study, which reveals the appearance of teachers in the print media as a result of examining the news on teachers, may be useful in understanding the situation of teachers and the problems related to the teaching profession. Furthermore, explanatory research on the causes for these findings may be expected.

Anahtar sözcükler: Öğretmenlik, Yazılı basın, Haber, Gazete, Meslek ilkeleri.

Keywords: Teacher, Written press, News, Newspaper, Professional principles.

Bu makaleye atf vermek için:

Güngör, C. & Saltürk, A. (2021). Yazılı basında öğretmenler ile ilgili çıkan haberlerin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 514-531.

Cite this article as:

Güngör, C. & Saltürk, A. (2021). Review of news related to teachers in the printed media. *Trakya Journal of Education*, 11(1), 514-531.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Teachers have a vital role in the rise new generations, ensuring the continuity of society through the transmission of cultural traditions and the development of intellectual resources. They are the decisive actors in the individual's life, after the family, or together with the family. It is seen in the literature that there are few articles in the written press on examining the news about teachers. This condition can be seen as one of the major reasons for this research. There is a close association between issues with teachers and the quality of the education. The teacher's competence specifically influences the quality of the education. Teacher is one of the most critical facets of the institutions of education. No education

¹ Dr.Öğrt. Üyesi, Afyon Kocatepe University, cgungor@aku.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9117-3713

² Araş.Gör. Afyon Kocatepe University asalturk@aku.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4143-8917

system can produce services above the personnel 's expertise to run the system. The teacher's productivity, which is one of the most crucial aspects of the education system, is directly tied to the profession's and its members' issues. The role of teachers in society's social, cultural, and economic spheres is an important indicator for understanding society's social, cultural, and economic layers. Teachers are social mirrors. The value granted to the teacher and the teaching profession by societies is directly proportional to the degree of development. The situation of teaching, which has a respectable place in the eyes of the society, and the problems of teachers can be better understood by examining the news about teachers in the print media.

Method

This research aims to examine the news about "teachers" published in newspapers such as Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah and Posta between 2000-2020. Data were collected in this research, which has a qualitative research design, by method of document analysis. News related to teachers, particularly "teacher" and "teaching," were identified by scanning the electronic publications and archives of the aforementioned newspapers. Repeated news was also filtered out. News transferred in order of date to Microsoft Excel 2019; tabulated under headings such as city, news title, name of the newspaper. In accordance with all the research purposes, the content analysis method consists of coding the data, identifying categories, grouping and describing the data by code and category, analyzing the results and providing a detailed review. During the analysis of the data, the headlines and contents of the tabulated news were analyzed one by one and gathered under themes and categories. Lastly, tables including categories, frequencies and rates were transferred to the Microsoft Word document as per the research's aims.

Findings

In the study, 2,113 news published between the years 2000-2020 were analyzed. The striking elements of the news regarding teachers in the press; Elements of *moral / ethical values*, Elements of *success, reward or exemplary behavior*, Elements of *education* (educational activities, project, report card, curriculum, etc.), elements of *sacrifice, struggle with difficulties and inadequacy*, Elements of *insult and disrespect*, Elements related to *in-service training and professional development*, Elements related to *administrative procedures* (appointment, appointment, compulsory service, assignment, etc.) Elements of *professional competence and merit*, Elements of *death, illness, accident and injury*, *Personnel rights* (salary, additional tuition, retirement), Elements related to values such as *love, respect and solidarity*, Elements of *crime and punishment*, Elements of *violence, harassment, negligence and abuse*, Elements of *fundamental rights and freedoms*, Elements of *judgment and legal processes*, (mobbing). In total, as factors related to pressure, burnout and favoritism, 2,113 news articles were grouped into 16 categories.

When analyzing the categories, it is shown that the factors associated with *violence, harassment, negligence and abuse* (f = 389, 18 percent) are the most news subjects. Factors linked to *death, illness, accident and injuries* (f = 260) represent approximately 12% of overall news. The Provinces of Istanbul, Izmir and Adana account for 20% of the news in this category. It's also worth remembering that the headlines of 2018 contributed for 12% of the overall coverage and this year's remarkable rise in reporting.

Discussion and Conclusion

Where the differences considered important in shifting the news about teachers in the press over years are analyzed; rapid changes are observed in the news about "moral / ethical values" in 2003-2006 and 2009, and then a declining pattern over the years. The upward trend in news linked to Success, Reward or Modeling Attitudes, which began in 2012, is expected to continue to rise after 2017. There is a general trend to decrease in the "Insult and Disrespect" news except for the high amount of news in 2004 and 2007. Since 2010, the news on '*violence, harassment, negligence and abuse*' has been dramatically declining. Despite a fluctuating presence in the "Personal Rights (salary, additional tuition, retirement, etc.)" news, there is a general propensity to decline. Despite a fluctuating appearance, the news on "Death, Illness, Accident and Injury" and "Values such as Love, Respect, Solidarity and Assistance" generally shows an increasing trend. There is a fluctuating appearance in the news on "Crime and Punishment" and "Judgment and Legal Processes" and a serious increase trend especially since 2015.

It can be said that the sudden increase in news related to crimes, punishments and judgments regarding teachers stemmed from legal actions (dismissal, arrest, detention, etc.) against public employees within the scope of combating terrorism. It is shown that the news in the print media about teachers is often provided in accordance with the professional standards of ethics. It may be seen that the reports that do not meet with all the above standards is often linked to the clearly mentioned identity information such as the teachers' name and surname. The results of this study, which reveals the appearance of teachers in the print media as a result of examining the news on teachers, may be useful in understanding the situation of teachers and the problems related to the teaching profession. Furthermore, explanatory research can be done on the causes for these findings.

GİRİŞ

Öğretmen Türk Dil Kurumu sözlüğünde; mesleği bilgi öğretmek olan kimse, hoca, muallim, muallime şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2020). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak ifade edilmektedir (MEB, Milli Eğitim Temel Kanunu). Öğretmenler yeni nesillerin yetiştirilmesinde, kültürel değerlerin aktarılması ile toplumun devamlılığının sağlanmasında ve beşeri sermayenin oluşturulmasında kritik bir öneme sahiptir. Bireyin hayatında aileden sonra, belki de aile ile birlikte, belirleyici aktörlerdir. Bir öğretmen-tek bir öğretmen- bizi bizden kurtarmak ve tüm diğerlerini unutturmak için yeterlidir. Bir öğretmen ve yazar olan Pennac'ın da vurguladığı gibi, öğrenci üzerinde en fazla ağırlığa sahip unsur öğretmen olarak kabul edilmektedir (Viau, 2015). Genel anlamda toplumsal kalkınma ve eğitim sisteminin kalitesi, özel anlamda bireyin gelişimi öğretmenlerin durumu ile ilişkilidir.

Sabır, özveri ve sevgi mesleği olarak da tanımlanabilecek öğretmenlik mesleğinin başarılı bir şekilde yürütülebilmesi öğretmenlerin iyi çalışma koşullarına sahip olmaları ile de ilişkilidir (Durmuşçelebi, Yıldız & Saygı, 2017). Öğretmenlikte başarılı olmak ancak öğretmenlik mesleğinin sevgi ve istidatla yapılmasıyla mümkün olabilir (Çapa & Çil, 2000). Ayrıca eğitim-öğretim ortamında güven, işbirliği ve sosyal normlara dayalı ilişkilerin varlığı bireylerin sosyal sermaye düzeyini yükseltmekte ve eğitim ortamının kalitesini artırmaktadır (Güncör & Özdemir, 2017; Güncör, 2018). Diğer taraftan öğretmenlerin motivasyon kaybı, tükenmişlik ve yaşam kaygısı gibi olumsuz durumlarla baş etmeye çalıştıklarını ortaya koyan çalışmalar (Bozak, Özdemir & Seraslan, 2016; Jackson, Schwab & Schuler, 1986) meslekte başarının önündeki engelleri ortaya koymaktadır.

Öğretmen sorunları ile eğitimin niteliği arasında doğrudan bir ilişki vardır. Öğretmenin niteliği, eğitimin niteliğini doğrudan etkiler. Öğretmen eğitim-öğretim kurumlarının en önemli öğelerinden biridir. Bu yüzden eğitim sorunları öğretmenden bağımsız düşünülmemelidir. Hiçbir eğitim sistemi, o sistemi işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretmez. Eğitim sisteminin en önemli öğelerinden bir olan öğretmenin niteliği, mesleğin ve mensuplarının sorunlarıyla yakından ilgilidir (Uygun, 2012; Yeşilyurt & Karakuş 2011; Yeşilyurt, 2009). Öğretmenlerin toplumdaki sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarındaki durumu, toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik alandaki düzeyinin anlaşılması açısından önemli bir göstergedir. Öğretmenler toplumların aynası durumundadır. Toplumların öğretmene ve öğretmenlik mesleğine verdikleri değer gelişmişlik düzeyi ile orantılıdır (Erzen ve Epçaçan, 2018). Toplum nazarında saygın bir yere sahip olan öğretmenliğin durumu ve öğretmenlerin sorunları yazılı basında öğretmenler ile ilgili çıkan haberlerin incelenmesi ile daha iyi anlaşılabilir.

Çalışmanın Önemi

Alan yazında öğretmenlere ilişkin yazılı basında çıkan haberlerin incelenmesine ilişkin az sayıda çalışma bulunduğu görülmektedir. Bu durum bu çalışmanın yapılmasında önemli nedenlerden birisi olarak kabul edilebilir. Kuru Çetin ve Demirkasimoğlu (2015) ve Akbaba Altun ve Kirkit (2005) çalışmalarında öğretmen ve idarecilerin medyadaki temsillerine, etik davranışların durumuna ve medya temsiliinin öğretmenlik mesleğine olası etkilerine yazılı basındaki haberleri değerlendirmek suretiyle değinmektedir. Kahveci ve Paksoy (2019) çalışmasında ulusal gazetelerde öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin nasıl temsil edildiğini incelemiştir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 2000-2020 yılları arasında yayınlanan; Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah ve Posta gazetelerinde “öğretmenler” ile ilgili çıkan haberlerin incelenmesidir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranacaktır: Yazılı basında öğretmenlere ilişkin olarak;

- Çıkan haberlerin yıllara ve şehirlere göre dağılımı nasıldır?
- Yer alan haberlerde dikkat çeken unsurların yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Çıkan haberler Gazetecilik Meslek İlkeleri çerçevesinde verilmiş midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma desenine sahip olan bu çalışmada veriler doküman incelenmesi yöntemi ile toplanmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Elde edilen verilerin analizinde “içerik analizi” yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma kapsamında; yazılı basın organları içerisinde en fazla tiraja sahip olması ve 2000-2020 yılları arasında erişme açık e-arşivi bulunması esas alınmıştır. En çok okunan beş gazetenin (BİK, 2020) seçilmesinin nedeni, çok okunmaları nedeniyle toplum üzerindeki etkilerinin daha belirgin olacak olmasıdır. Bu kapsamda, toplam 2.113 haber derlenmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu araştırma 2000-2020 yılları arasında yayınlanan; Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah ve Posta gazeteleri ile sınırlıdır.

Tablo 1’de bu gazetelere ait bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1.

Gazetelere Göre Haber Sayısı

Gazete Adı	f
Hürriyet	743
Milliyet	627
Sabah	374
Posta	196
Cumhuriyet	173
Toplam	2.113

Verilerin Toplanması ve Analizi

Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah ve Posta gazetelerinin elektronik ortamdaki yayınları ve arşivleri taranarak “öğretmen” ve “öğretmenlik” başta olmak üzere öğretmenlere ilişkin konuları içeren haberler sıralanmıştır. Daha sonra tekrar eden haberler elenmiştir. Tarih sırasına göre Microsoft Excel 2019 programına aktarılan haberler; şehir, haber başlığı, gazete adı gibi başlıklar altında tablolaştırılmıştır. Araştırmanın tüm amaçları doğrultusunda, verilerin kodlanması, kategorilerin bulunması, verilerin kodlara ve kategorilere göre düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların yorumlanması aşamalarından oluşan ve toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektiren (Yıldırım ve Şimşek, 2018) içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken tablolaştırılan haber başlık ve içerikleri tek tek değerlendirilerek tema ve kategoriler altında toplanmıştır. Son olarak kategori, frekans ve oranları da içeren tablolar, araştırmanın amaçlarına uygun olarak Microsoft Word belgesine aktarılmıştır.

BULGULAR

Haberlerin Yer ve Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerle ilgili haberlerin yıl olarak dağılımına ilişkin bulgular aşağıda Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2.

Haber Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	f
2000	133
2001	43
2002	60
2003	117
2004	121
2005	134
2006	108
2007	68
2008	122
2009	90
2010	131
2011	63
2012	76
2013	88
2014	78
2015	115
2016	141
2017	104
2018	151
2019	126
2020	44
Toplam	2.113

Tablo 1 incelendiğinde; en çok haberin 2018 yılında (f=151) en az haberin 2001 yılında (f=43) yayınlandığı görülmektedir. Yıllara göre ortalama yıllık haber sayısı ise 106'dır. Özellikle 2016-2019 yılları arasında haber sayılarındaki artışta hukuki ve dava süreçleri ile meslekten ihraçlara ilişkin haber sayılarındaki artışın etkili olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerle ilgili haberlerin şehirlere göre dağılımına ilişkin bulgular aşağıda Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3.

Haber Sayılarının Şehirlere Göre Dağılımı

Şehir	f
Ankara	257
İstanbul	256
İzmir	109
Antalya	77
Adana	71
Bursa	44
Diyarbakır	43
.....	....
.....	....
Bitlis	4

İğdır	4
Bartın	3
Yozgat	3
Gümüşhane	3
Bayburt	2
Kırşehir	2
Toplam	2.113

Haber sayılarının en fazla ve en az olduğu yedişer şehre ilişkin Tablo 2 incelendiğinde; çalışan öğretmen sayısına ve şehrin nüfusuna uygun olarak haberlerin dağılım gösterdiği görülmektedir. Ankara'nın İstanbul'dan fazla olması Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatının Ankara'da bulunması nedeniyle ilgili haber sayısındaki fazlalığa bağlanabilir.

Haberlerde Dikkat Unsurlara İlişkin Bulgular

Öğretmenlere ilişkin olarak basında yer alan haberlerin içerdiği dikkat çeken unsurlar 16 kategoriye ayrılarak 2.113 haber bu kategoriler altında sıralanmıştır:

Söz konusu haberlerin bu kategorilere göre dağılımı aşağıda Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Haberlerin Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler (Haberde dikkat çeken unsurlar)	f	%
Şiddet, taciz, ihmal ve istismara ilişkin unsurlar	389	18%
Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya ilişkin unsurlar	260	12%
İdari işlemlere (atama, atanma, zorunlu hizmet, görevlendirme vs.) ilişkin unsurlar	211	10%
Başarı, ödül veya örnek davranışlara ilişkin unsurlar	195	9%
Sevgi, saygı, dayanışma ve yardımlaşma gibi değerlere ilişkin unsurlar	155	7%
Eğitim-Öğretime (eğitsel faaliyetler, proje, karne, müfredat vs.) ilişkin unsurlar	144	7%
Suç ve cezaya ilişkin unsurlar	129	6%
Fedakârlık, zorluklarla mücadele ve imkan yetersizliğine ilişkin unsurlar	102	5%
Yargılama ve hukuki süreçlere ilişkin unsurlar	95	4%
Hakaret ve saygısızlığa ilişkin unsurlar	86	4%
Mesleki yeterlilik ve liyakata ilişkin unsurlar	80	4%
Özlük haklarına (maaş, ekders, emeklilik vb haklar) ilişkin unsurlar	65	3%
Temel hak ve özgürlüklere ilişkin unsurlar	64	3%
Hizmetiçi eğitim ve mesleki gelişime ilişkin unsurlar	50	2%
Ahlaki/Etik değerlere ilişkin unsurlar	46	2%
Yıldırma, baskı, tükenmişlik ve kayırmaya ilişkin unsurlar	42	2%
Toplam	2.113	100%

Tablo 4 incelendiğinde; *Şiddet, taciz, ihmal ve istismara* (f=389, 18%), *Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya* (f=260), *İdari işlemlere (atama, atanma, zorunlu hizmet, görevlendirme vs.)* (f=211) ve *Başarı, ödül veya örnek davranışlara ilişkin unsurlar* (f=195) sırasıyla öğretmenler hakkında en çok haber yapılan unsurlar olup toplamda tüm haberlerin yaklaşık yarısını (%49) oluşturmaktadır. Söz konusu unsurların ilgi çekici olması ve güncel olaylarda yer alması haber sayısındaki yüksek oranın nedeni olabilir.

Şiddet, taciz, ihmal ve istismara ilişkin unsurların (f=389, 18%) en fazla haber konusu olduğu görülmektedir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir: *Tinerciler okul bastı Öğretmenler dövüldü, öğrenciler gasp edildi. (İstanbul, Sabah)* *Öğretmen odasını döner bıçağıyla bastı. (Diyarbakır, Milliyet)*

Derste konuşan öğrencisinin gözünü morarttı. (Kars, Sabah)
Öğrencisiyle ilişkiye giren öğretmen tutuklandı. (Kırklareli, Milliyet)
Öğretmene sınıfta satırlı saldırı. (Batman, Cumhuriyet)
Okulda öğretmenlere dayak. (Mardin, Cumhuriyet)
Öğretmenin zihinsel engelli öğrencilere tacizini muhabbet kuşları ortaya çıkardı. (İzmir, Hürriyet)
Babasının cinsel istismarını annesi ve öğretmenler örttü. (Uşak, Hürriyet)
Velilerin tekme tokat dövdüğü öğretmenin ifadesi ortaya çıktı. (İstanbul, Hürriyet)
508 yıl ceza alan öğretmene bir cinsel istismar davası daha. (Karaman, Posta)
Tacizle suçlanan beden eğitimi öğretmeni açığa alındı. (Kocaeli, Posta)
İmam Hatip öğretmeninden öğrencilere mesajlı taciz iddiası. (Uşak, Posta)
Veliler Okulu Basıp Öğretmenlere Saldırdı! (Ankara, Sabah)

Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya ilişkin unsurlar (f=260) haber sayısı olarak toplam haberlerin %12'sini oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin %20'si İstanbul, İzmir ve Adana illerine aittir. Ayrıca 2018 yılında ait haberlerin toplam haberlerin %12'sini oluşturması ve bu yıldaki haberlerdeki olağanüstü artış dikkat çekicidir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Gönüllü öğretmen öğrencileri için kendini feda etti (Milliyet, Zonguldak)
Öğretmen çığ kurbanı (Hürriyet, Siirt)
Okulda fenalaşan öğretmen hastanede öldü (Hürriyet, Sivas)
Bir öğretmen daha trafik canavarı kurbanı (Sabah, İzmir)
Öğretmen 3 devlet hastanesinden geri çevrildi (Hürriyet, İstanbul)
Tayin yolunda öldüler (Hürriyet, İzmir)
Öğretmen piknik için gittiği gölette boğuldu (Hürriyet, Ordu)
Öğretmen servisi kaza yaptı: 6 ölü (Posta, Malatya)
Öğretmen servisi uçuruma yuvarlandı: 1 ölü (Cumhuriyet, Adıyaman)
Teknesi alabora olan öğretmenin cansız bedeni bulundu (Milliyet, Tekirdağ)

İdari işlemlere (atama, atanma, zorunlu hizmet, görevlendirme vs.) ilişkin unsurlar (f=211) haber sayısı olarak toplam haberlerin %10'unu oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Öğretmen Atamaları Yeterli Sayıda Yapılsın (Cumhuriyet)
15 öğretmene ABD yolu açılıyor. (Sabah)
İlahiyat Mezunu öğretmen olamayacak (Hürriyet)
5 bin 500 vekil öğretmen alınacak (Cumhuriyet)
Öğretmen atamalarında değişiklik (Sabah)
Dersler Boş Geçiyor Öğretmenler Atanamıyor (Milliyet)
Aday öğretmenler için süreç başlıyor (Posta)
MEB çalışma izni iptal edilen 614 eğitmenin hakkını iade etti (Milliyet)
Öğretmen Adayına Baraj Müjdesi (Milliyet)

Başarı, ödül veya örnek davranışlara ilişkin unsurlar (f=195) haber sayısı olarak toplam haberlerin %9'unu oluşturmaktadır. İlgili haberlerin yaklaşık yarısı 2014-2019 yılları arasına ait olup 2014 yılından itibaren ciddi bir artış göze çarpmaktadır. Özellikle 2019 (f=35, %18) yılında öğretmenlerle ilgili başarı, ödül ve örnek davranışları konu alan haberlerde patlama yaşandığı söylenebilir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Samet öğretmen 'Nobel'e aday oldu (Milliyet, İstanbul)
Sporcu öğretmenlere başarı belgesi (Posta, Antalya)
Öğretmen albümünün geliriyle okula müzik atölyesi kurdu (Sabah, Ankara)
Demet öğretmen 5 kişiye hayat olacak (Posta, Samsun)
İntihara kalkışan adamı öğretmen kurtardı. (Milliyet, Aydın)
Bursa'da öğretmen, muhabbet kuşuna yüzlerce kelime öğretti (Cumhuriyet, Bursa)
Aylin öğretmen, annesinin ilk görev yeri olan okulu yeniledi (Cumhuriyet, Sinop)
Görme engelli öğretmen kitap yazdı (Posta, Manisa)

Sevgi, saygı, dayanışma ve yardımlaşma gibi değerlere ilişkin unsurlar (f=155) haber sayısı olarak toplam haberlerin %7'sini oluşturmaktadır. İlgili haberlerin yaklaşık yarısı 2015-2020 yılları arasında ait olup 2015 yılından itibaren ciddi bir artış göze çarpmaktadır. Özellikle 2019 (f=14, %13) yılında öğretmenlerle ilgili başarı, ödül ve örnek davranışları konu alan haberlerde çok büyük artış yaşandığı söylenebilir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Öğrencilerini 'sevgiyle ısıtıyorlar' (Hürriyet, Van)
Öğretmen engelli öğrencisi için okula kamyon getirdi. (Milliyet, Sakarya)
Öğretmenler yaşlılara yardım etti (Hürriyet, İstanbul)
Enkazdan çıktı, öğrencilerine koştu (Sabah, Bingöl)
Ailesi, kazada ölen öğretmen kızları adına anaokulu yaptırdı (Hürriyet, Tekirdağ)
Bayramda eski öğrencilerini sevindirdi (Posta, Ağrı)
Dünya Öğretmenlerinin Günü (Cumhuriyet)
Yolda bir hatırladığımız öğretmenlerimiz (Milliyet)

Eğitim-Öğretime (eğitsel faaliyetler, proje, karne, müfredat vs.) ilişkin unsurlar (f=144) haber sayısı olarak toplam haberlerin %7'sini oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Öğretmenlerin 4+4+4 İsyanı (Hürriyet, İzmir)
Çocukları okulda geleneksel oyunlarla buluşturuyorlar (Hürriyet, Elazığ)
Halay çekerek İngilizce öğreniyorlar. (Hürriyet, İzmir)
Okulda Sorumluluk Veren Öğretmen (Milliyet, Ankara)
Doğru Türkçe seferberliği (Milliyet, İstanbul)
Öğretmenler, matematiği sevdirecek materyaller yaptı (Cumhuriyet, Muş)

Suç ve cezaya ilişkin unsurlar (f=129) haber sayısı olarak toplam haberlerin %6'sını oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

'Öğretmen sevgili'den dolandırıcılık dersi! (Sabah, Şırnak)
Tuzla'da öğretmene tokat atan sanığa 3 bin lira ceza (Cumhuriyet, İstanbul)
Öğrenciler öğretmenlerin çayına fare zehri attı (Milliyet, Osmaniye)
Porno sanığı öğretmen koğuşunda ölü bulundu (Milliyet, Antalya)
El Kaide baskınında öğretmen şaşkınlığı (Milliyet, Aksaray)
Sahte çek veren sınıf öğretmeni tutuklandı (Milliyet, Samsun)
Sahte öğretmen uyarısı (Hürriyet, Aydın)
Eski öğretmen kaçak CD'ci çıktı (Hürriyet, İzmir)

Fedakârlık, zorluklarla mücadele ve imkan yetersizliğine ilişkin unsurlar (f=102) haber sayısı olarak toplam haberlerin %5'ini oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin yarısından fazlası Muş, Van, Ağrı, Hakkari, Şırnak, Erzurum başta olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki illerde olması dikkat çekicidir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Fedakar öğretmenlerden okul boyama çalışması (Sabah, Hakkari)
Duygu öğretmen katır sırtında okula gidiyor (Posta, Van)
Öğretmenlerden sağlık çalışanlarına maske (Sabah, İstanbul)
Öğrencileri için pet şişeleri keserek satranç takımı yaptı (Hürriyet, Kastamonu)
Harabe binayı modern bir okul haline getirdi (Milliyet, Ordu)
Öğretmen 3 yıllık birikimiyle 600 öğrenciyi sinemaya götürdü (Milliyet, Van)
Eğitim neferleri bu kez afetzedelerin hayatına dokunacak (Cumhuriyet, Antalya)
Yer sofrasında online ders anlatıyor (Hürriyet, Iğdır)

Yargılama ve hukuki süreçlere ilişkin unsurlar (f=95) haber sayısı olarak toplam haberlerin %4'ünü oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin yaklaşık yarısı 2016-2018 yıllarına aittir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

57 Bin Öğretmen yargılanıyor (Milliyet İzmir)
Öğretmenlerin "uyuz" davası (Cumhuriyet, Sivas)
Öğretmenlere tecavüz davası açıldı (Cumhuriyet, Uşak)

Okul müdürü ve 3 öğretmene beraat (Hürriyet, İstanbul)
Mahkeme kararıyla 6. kez görevine döndü. (Sabah, Mersin)
Öğretmenler adliyede öğrenciler bahçede (Hürriyet, Ankara)
Kopya Veren Öğretmen Yargılanacak (Cumhuriyet, Konya)
Öğrencileri izinsiz sinemaya götüren öğretmene soruşturma (Hürriyet, Tekirdağ)

Hakaret ve saygısızlığa ilişkin unsurlar (f=86) haber sayısı olarak toplam haberlerin %4'ünü oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin yaklaşık %40'ı Ankara ve İstanbul illerine aittir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Öğretmenevinde içki protestosu (Cumhuriyet, İstanbul)
Öğretmene ırk ayrımcılığı suçlaması (Sabah, Edirne)
Bu nasıl Öğretmenler günü kutlaması (Milliyet, Aydın)
Peygambere hakaret eden öğretmene ceza (Sabah, Antalya)
Atatürk'e kafir diyen öğretmenini tutuklattı (Posta, Ankara)
Öğretmene saygıda karnemiz çok kötü (Milliyet, İzmir)

Mesleki yeterlilik ve liyakata ilişkin unsurlar (f=80) haber sayısı olarak toplam haberlerin %4'ünü oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

İlahiyat Mezunu öğretmen olamayacak (Hürriyet, Ankara)
Öğretmenler yeterlilik sınavıyla seçilecek (Sabah)
Sahte diplomayla 20 yıl lisede öğretmenlik yaptı (Posta, Nevşehir)
Öğretmen kopya çekerek yetişiyor (Milliyet, İstanbul)
Bakanlık kararıyla üniversitelerde eğitim veren akademisyenler proje okullarda öğretmen olarak ders verecek, müdür de olabilecek. (Hürriyet, Ankara)
Nasıl bir öğretmen istiyoruz? (Milliyet, İstanbul)
Öğretmenlikte sınavla terfi dönemi başlıyor (Hürriyet, Ankara)
Çelik: 'Bundan sonra bilgisayar bilmeyen öğretmeni kabul etmeyeceğiz' (Cumhuriyet, Ankara)

Özlük haklarına (maaş, ekders, emeklilik vb haklar) ilişkin unsurlar (f=65) haber sayısı olarak toplam haberlerin %3'ünü oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

En yoksulu eğitim personeli (Milliyet)
Kölelik Koşullarında Öğretmenlik (Cumhuriyet, İstanbul)
Kılıçdaroğlu'ndan öğretmenler için meslek yasası ve ikramiye çağrısı (Posta, Ankara)
Öğretmen kömür satıyor (Milliyet, İstanbul)
Öğretmen 1 kilo et için 3.5 saat çalışıyor (Hürriyet, Ankara)
Öğretmenlerin yüzde 80'i kredi kartı borcu batağında (Milliyet)
Öğretmenlerin yüzde 90'ı borçlu (Milliyet)

Temel hak ve özgürlüklere ilişkin unsurlar (f=64) haber sayısı olarak toplam haberlerin %3'ünü oluşturmaktadır. İlgili haberlerin yaklaşık %40'ı (f=25) sadece Ankara ve İstanbul illerine aittir. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Danıştay'dan öğretmen eylemine vize (Hürriyet, Ankara)
İş bırakan öğretmene ceza yok (Sabah)
Grevci öğretmenler tespit ediliyor (Hürriyet, Antalya)
Basın açıklaması yapan öğretmenlere ceza (Posta, Batman)
Öğretmenlerden Türkül Eylem (Milliyet, Kayseri)
Öğretmenlerden kalemler eylem (Hürriyet, İzmir)
İzmir'de eğitim politikaları protestosu (Hürriyet, İzmir)

Hizmetiçi eğitim ve mesleki gelişime ilişkin unsurlar (f=50) haber sayısı olarak toplam haberlerin %2'sini oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Satranç, seçmeli ders olunca öğretmenler kursa başladı (Sabah, Diyarbakır)
Eğitimcilerin Eğitimleri Başladı (Hürriyet, Erzincan)

MEB öğretmenlere uzaktan eğitim verecek (Sabah)
Rehber öğretmenlere bağımlılık semineri: Öğrencilerinize model olun (Hürriyet, İstanbul)
TÜBİTAK öğretmenlere "Doğanın dilini" öğretecek (Milliyet, Ankara)
200 bin öğretmene deprem dersi verilecek (Posta, Ankara)
Öğretmenler arama kurtarma eğitimi aldı (Hürriyet, Diyarbakır)
Öğretmenlerin gelişimini desteklemek amacıyla oluşturulan "Öğretmenin sınırı yok" projesine 15 milyon YTL kaynak ayrıldı. (Hürriyet)

Ahlaki/Etik değerlere ilişkin unsurlar (f=46) haber sayısı olarak toplam haberlerin %2'sini oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Öğretmene rüşvet cep telefonu (Hürriyet, Samsun)
Okul müdürünün akıl almaz oyunu! Hafta sonları çalışmadığı halde... (Milliyet, Karabük)
Lise'de 'etik' skandalı... Öğrenci ameliyata alındı! (Milliyet, Bursa)
21 yıllık oyunu böyle son buldu...Sahte öğretmene şok! (Hürriyet, Zonguldak)
Kanser raporu ile tayin istiyorlar (Milliyet, Ankara)
Yılın öğretmenine yolsuzluk suçlaması (Milliyet, Diyarbakır)

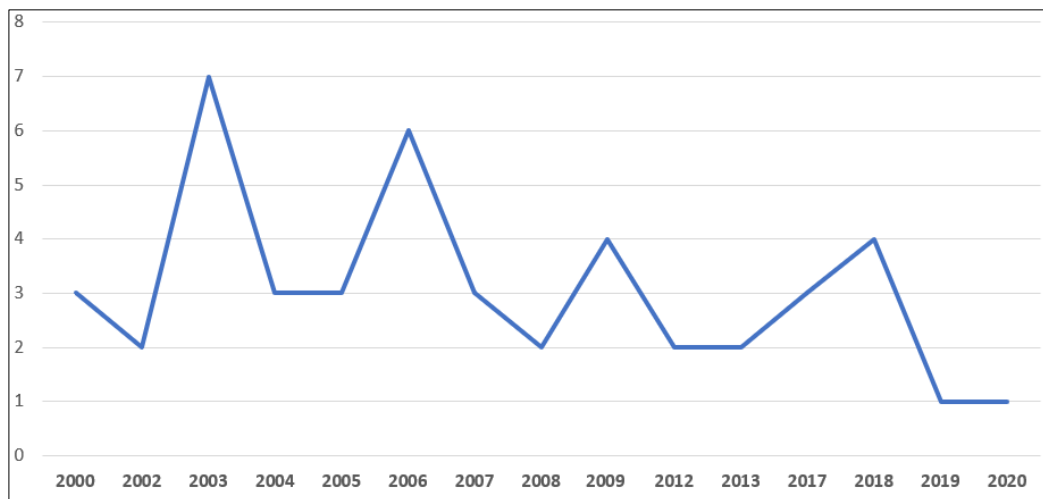
Yıldırma, baskı, tükenmişlik ve kayırmaya ilişkin unsurlar (f=42) haber sayısı olarak toplam haberlerin %2'sini oluşturmaktadır. Bu kategoride yer alan haberlerden bazılarının haber başlığı şu şekildedir:

Her iki öğretmenden biri mobbinge uğruyor (Hürriyet)
Başörtülü öğretmene psikolojik baskı iddiası (Cumhuriyet, İzmir)
Sen İstanbullu olamazsın hocam (Milliyet, İstanbul)
Öğretmeni sekreteri yaptı (Hürriyet, Balıkesir)
Mescit için imza alamayan öğretmen sınıfta alevilerle sünnileri ayırdı (Posta, Ankara)
Kızgın doktordan 'deli raporu' (Milliyet, Bursa)

Haberlerde Dikkat Unsurların Yıllara Göre Değişimine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmenlere ilişkin basında yer alan haberlerin yıllara göre değişiminde anlamlı bulunan farklılıklar ele alınmaktadır. Bu anlamda ilgili 2.113 haberden oluşan 16 kategoriden anlamlı değişim gösteren kategoriler alfabetik sırayla incelenmektedir.

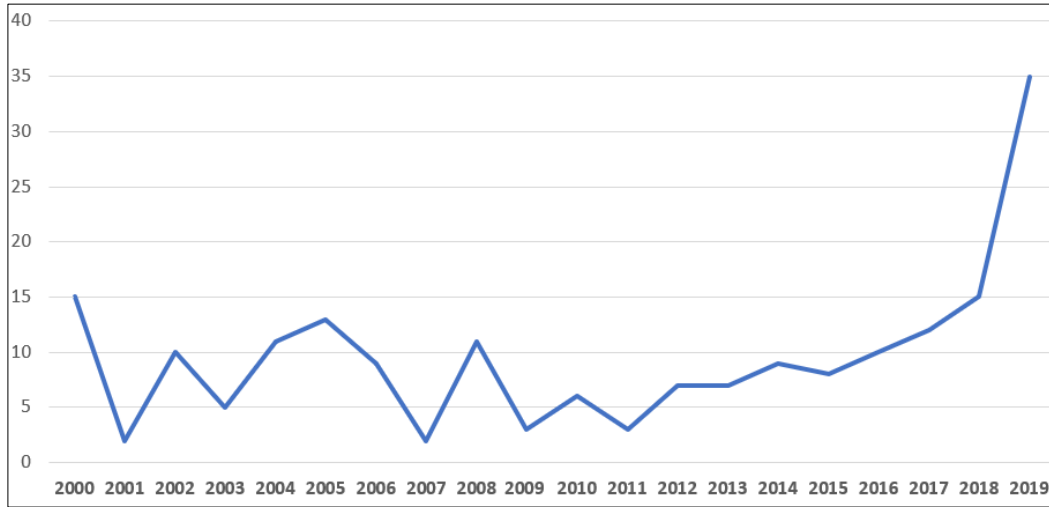
Ahlaki/etik değerlere ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 1'de gösterilmektedir.

Grafik 1. Ahlaki/Etik Değerlere İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 1 incelendiğinde ilgili kategoride 2003-2006-2009 yıllarındaki ani artışlar ve genel olarak yıllar itibariyle düşüş eğilimi göze çarpmaktadır.

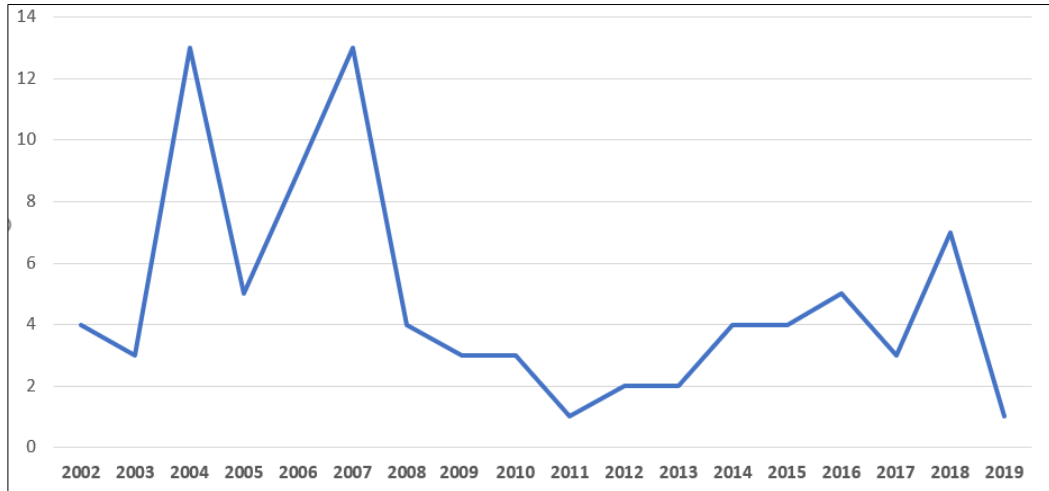
Başarı, ödül veya örnek davranışlara ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 2’de gösterilmektedir.

Grafik 2. Başarı Ödül veya Örnek Davranışlara İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 2 incelendiğinde ilgili kategoride 2012 yılından itibaren başlayan artış eğiliminin 2017 yılından sonra artarak sürdüğü görülmektedir.

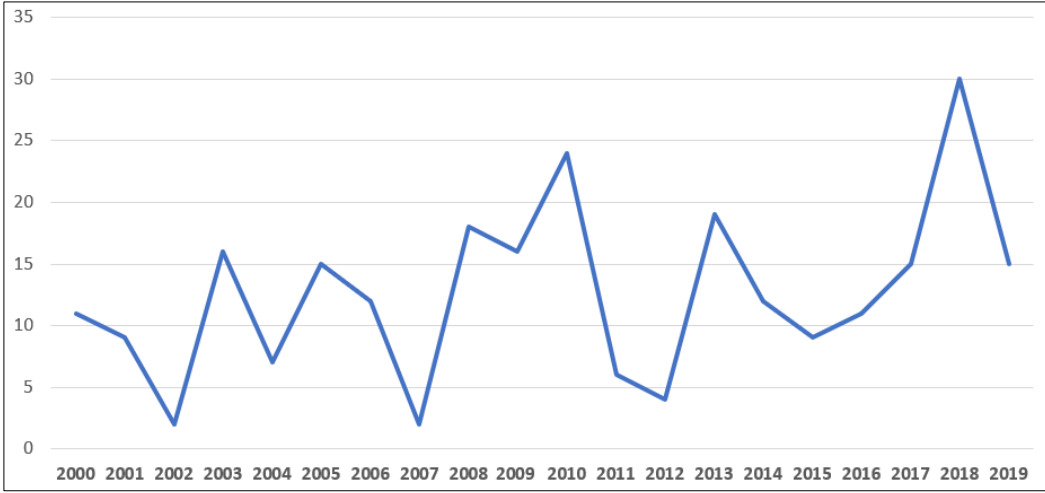
Hakaret ve saygısızlığa ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 3’te gösterilmektedir.

Grafik 3. Hakaret ve Saygısızlığa İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 3 incelendiğinde ilgili kategoride 2004 ve 2007 yıllarındaki yüksek haber sayıları dışında genel olarak azalma eğilimi görülmektedir.

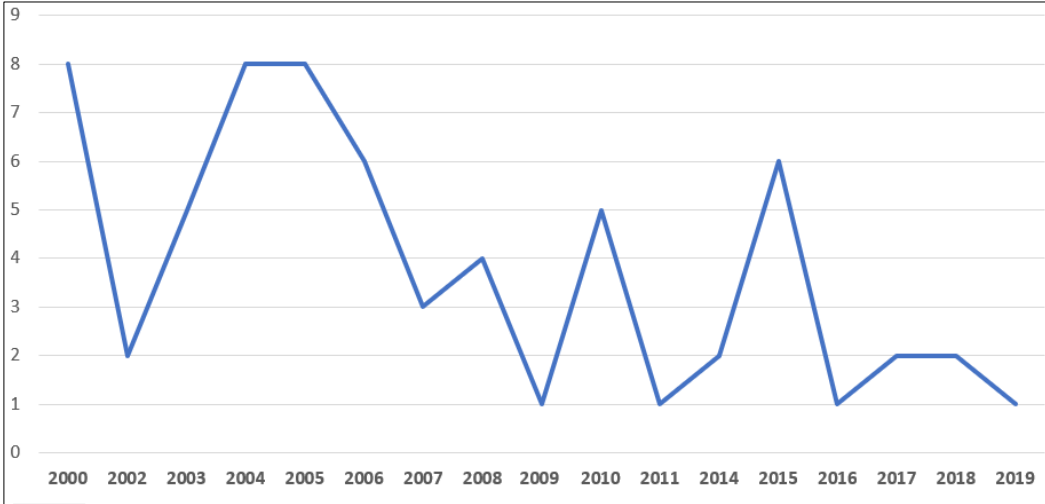
Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 4’te gösterilmektedir.

Grafik 4. Ölüm, Hastalık, Kaza Ve Yaralanmaya İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 4 incelendiğinde ilgili kategoride dalgalı bir görünüme rağmen genel olarak artış eğilimi görülmektedir.

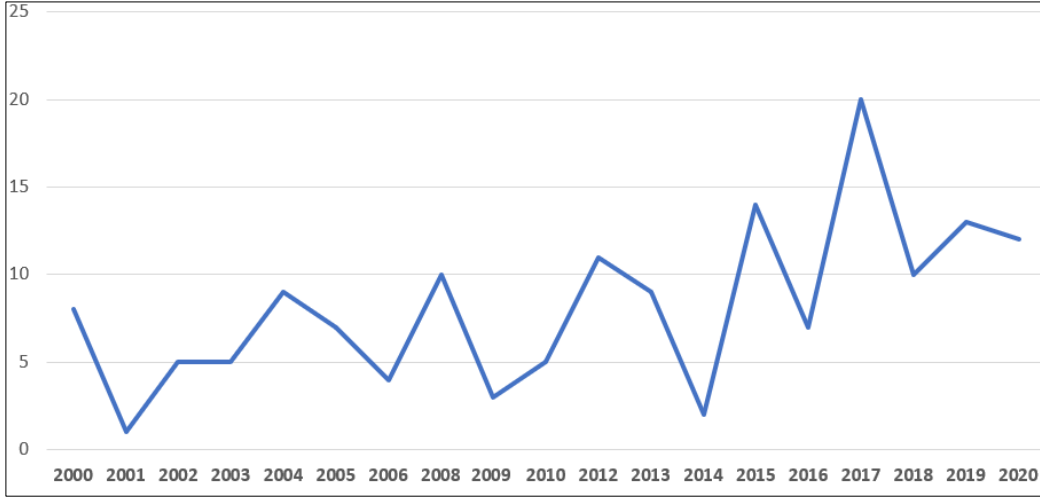
Özlük haklarına (maaş, ekders, emeklilik vb haklar) ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 5'te gösterilmektedir.

Grafik 5. Özlük Haklarına (Maaş, Ekders, Emeklilik Vb Haklar) İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 5 incelendiğinde ilgili kategoride dalgalı bir görünüme rağmen genel olarak azalış eğilimi görülmektedir.

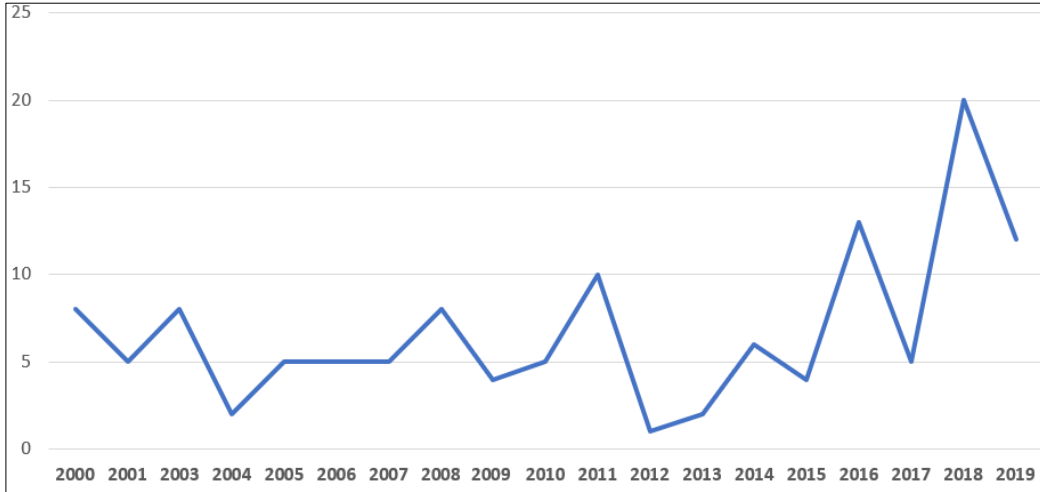
Sevgi, saygı, dayanışma ve yardımlaşma gibi değerlere ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 6'da gösterilmektedir.

Grafik 6. Sevgi, Saygı, Dayanışma ve Yardımlaşma Gibi Değerlere İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 6 incelendiğinde ilgili kategoride dalgalı bir görünüme rağmen yıllar itibariyle genel olarak artış eğilimi görülmektedir.

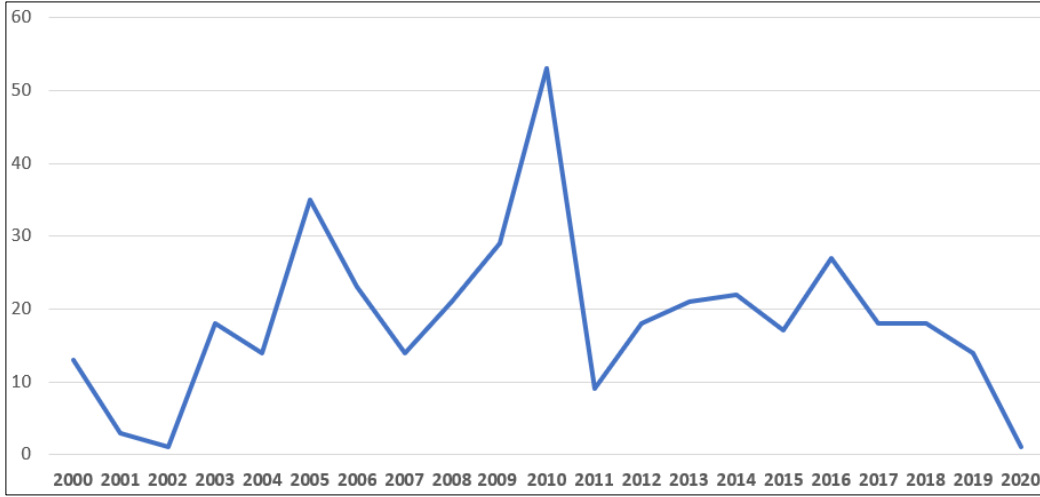
Suç ve cezaya ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 7’de gösterilmektedir.

Grafik 7. Suç ve Cezaya İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 7 incelendiğinde ilgili kategoride dalgalı bir görünüm ve özellikle 2015 yılından itibaren ciddi bir artış eğilimi göze çarpmaktadır.

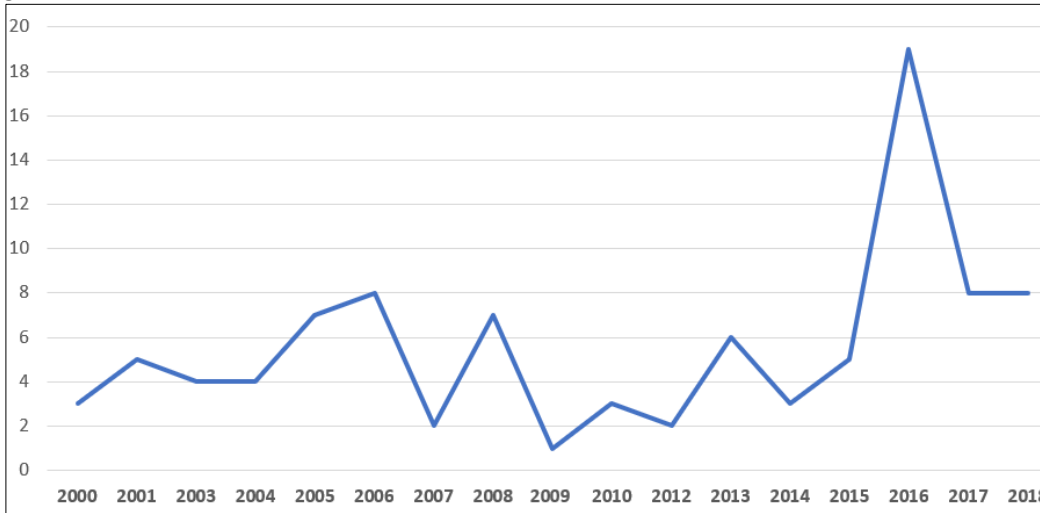
Şiddet, taciz, ihmal ve istismara ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 8’de gösterilmektedir.

Grafik 8. Şiddet, Taciz, İhmal ve İstismara İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 8 incelendiğinde ilgili kategoride 2010 yılından itibaren ciddi bir azalış eğilimi göze çarpmaktadır.

Yargılama ve hukuki süreçlere ilişkin unsurlar kategorisinin yıllara göre değişimi Grafik 9'da gösterilmektedir.

Grafik 9. Yargılama ve Hukuki Süreçlere İlişkin Unsurlara Dair Haberlerin Yıllara Göre Değişimi

Grafik 9 incelendiğinde ilgili kategoride 2015 yılından itibaren ciddi bir artış eğilimi dikkat çekmektedir.

Yazılı Basında Öğretmenlere İlişkin Olarak Çıkan Haberler Gazetecilik Meslek İlkeleri Çerçevesinde Verilme Durumuna İlişkin Bulgular

Aşağıda Tablo 5'te bu çalışmada incelenen 2.113 haberin Gazetecilik Meslek İlkelerine uygun olarak verilme durumu gösterilmektedir.

Tablo 5.

Haberlerin Gazetecilik Meslek İlkelerine Uygunluk Durumu

	f	Oran
Uygun	1.838	%87
Uygun Değil	275	%13
Toplam	2.113	%100

Tablo 5 incelendiğinde, ilgili haberlerin çok yüksek oranda (%87) Gazetecilik Meslek İlkelerine uygun olarak verildiği görülmektedir. Söz konusu ilkelere uygun olmayan haberlerin büyük oranda öğretmenlerin ad ve soyadı gibi kimlik bilgilerinin açık yazılmasıyla ilgili olduğu söylenebilir.

Bu çerçevede verilen haberlere ilişkin bazı örnekler şunlardır:

Sabah Gazetesi, 2019: *Kilis şehrinden gelen son dakika haberi kan dondurdu! Mehmet Kurtoğlu isimli öğretmen, Gaziantep Çocuk Hastanesi'nde hemşire olarak görev yapan kızı Çiğdem Kurtoğlu'nu boğarak öldürdü. Gaziantep'ten Kilis'e ailesinin yanına tatil dolayısıyla giden Çiğdem hemşire ile babası öğretmen arasında tartışma çıktı. Bu tartışmanın neden çıktığına ilişkin bilgiler ise sabit değil.*

Sabah Gazetesi, 2019: *İstanbul Fatih'te ailesiyle birlikte yaşayan 25 yaşındaki İngilizce öğretmeni Işıl Şenkal, bunalıma girerek intihar etti. Ziyaretten dönen anne ve babası tarafından iple asılı olarak bulunan genç kızın, intihar etmeden önce aile üyelerine ve arkadaşlarına ayrı ayrı mektup bıraktığı öğrenildi.*

Hürriyet Gazetesi, 2016: *Adana ve Şanlıurfa'da kendilerini savcı ve güvenlik görevlisi olarak tanıtan çete çökertildi. Çete liderinin ise atanamayan öğretmen Murat Gültekin olduğu ortaya çıktı.*

Posta Gazetesi, 2010: *Ana sınıfı öğretmeni Derya Çakır'ı öğrencilerinin gözü önünde öldüren Ekrem Şavran'ın müebbet hapsi istendi.*

İstanbul Bağcılar'da müdür yardımcısı Ekrem Şavran (33) aynı okulda görev yapan öğretmen Derya Çakır'ı (25) ana sınıfında 6 yaş grubunda 24 öğrencinin gözü önünde önce tek kurşunla vurmuş, sonra da bıçaklayıp öldürmüştü.

Milliyet Gazetesi, 2011: *Batman'da dün akşam öğretmen Erkan Eren, aralarında husumet bulunan otobüs şoförü Hüseyin Suna'yı yol ortasında 10 bıçak darbesiyle öldürdü. Olay dün saat 18.30'da Batman kent merkezinde Turgut Özal Bulvarı'nda meydana geldi. Kozluk İlçesi'ndeki 29 Ekim İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapan 30 yaşındaki Erkan Eren, daha önceden aralarında husumet olan belediye halk otobüsü şoförü 49 yaşındaki Hüseyin Suna'yı takip etti. 11 çocuk babası Suna'ya yalnız yakaladığı cadde ortasında saldıran öğretmen Erkan Eren, elindeki bıçağı peş peşe saplamaya başladı.*

Cumhuriyet Gazetesi, 2001: *Sivas'ta, kadın meslektaşına "uyuz" dediği gerekçesiyle bir ilköğretim okulu öğretmeni hakkında 2 aydan 8 aya kadar hapis istemiyle dava açıldı. Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim Kuş'un Asliye Ceza Mahkemesi'ne sunduğu iddianamede, Karayün İlköğretim Okulu'nda görev yapan öğretmen Sinan Fidan'ın, meslektaşı Yasemin Hançer'e "uyuz" diyerek hakaret ettiği ifade edildi. İddianamede, öğretmenlerden Sinan Fidan'ın 7/A sınıfına giderek, Yasemin Hançer'in ders konusunu yazacağı yere, "Uyuz" yazdığı belirtilen iddianamede, şöyle denildi: "Olayın okul müdürüne intikal ettirildiği sırada, yine Sinan Fidan, Yasemin Hançer'e hitaben (Benim arkam kuvvetli, sana gösteririm, gülerim, bakarım ve çarparım) şeklinde sözler söyleyerek hakarete bulunmuştur.*

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmenlerle ilgili yazılı basında çıkan haberlerin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada 2000-2020 yılları arasına ait 2.113 haber incelenmiştir. Öğretmenlere ilişkin olarak basında yer alan haberlerin içerdiği dikkat çeken unsurlar; Ahlaki/Etik değerlere ilişkin unsurlar, Başarı, ödül veya örnek davranışlara ilişkin unsurlar, Eğitim-Öğretime (eğitsel faaliyetler, proje, karne, müfredat vs.) ilişkin unsurlar, Fedakarlık, zorluklarla mücadele ve imkan yetersizliğine ilişkin unsurlar, Hakaret ve saygısızlığa ilişkin unsurlar, Hizmetiçi eğitim ve mesleki gelişime ilişkin unsurlar, İdari işlemlere (atama, atanma, zorunlu hizmet, görevlendirme vs.) ilişkin unsurlar, Mesleki yeterlilik ve liyakata ilişkin unsurlar, Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya ilişkin unsurlar, Özlük haklarına (maaş, ekders, emeklilik vb haklar) ilişkin unsurlar, Sevgi, saygı, dayanışma ve yardımlaşma gibi değerlere ilişkin unsurlar, Suç ve cezaya ilişkin unsurlar, Şiddet, taciz, ihmal ve istismara ilişkin unsurlar, Temel hak ve özgürlüklere ilişkin unsurlar, Yargılama ve hukuki süreçlere ilişkin unsurlar, Yıldırma, baskı, tükenmişlik ve kayırmaya ilişkin unsurlar şeklinde 16 kategoriye ayrılarak 2.113 haber bu kategoriler altında sıralanmıştır. Ortaya çıkan bu kategoriler öğretmenlere ilişkin basın haberleri, medya temsili, sorunları ve bu sorunların değerlendirilmesine ilişkin (Kahveci & Paksoy, 2019; Uygun, 2012; Altun & Kirit, 2005; Güler, 1999; Aslan, 1999) çalışmalarda ele alınan konularla benzerlik göstermektedir.

Söz konusu haberlere ilişkin kategoriler incelendiğinde; Şiddet, taciz, ihmal ve istismara ilişkin unsurların (f=389, 18%) en fazla haber konusu olduğu görülmektedir. Ölüm, hastalık, kaza ve yaralanmaya ilişkin unsurlar (f=260) haber sayısı olarak toplam haberlerin %12'sini oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin %20'si İstanbul, İzmir ve Adana illerine aittir. Ayrıca 2018 yılına ait haberlerin toplam haberlerin %12'sini oluşturması ve bu yıldaki haberlerdeki olağanüstü artış dikkat çekicidir. İdari işlemlere (atama, atanma, zorunlu hizmet, görevlendirme vs.) ilişkin unsurlar (f=211) haber sayısı olarak toplam haberlerin %10'unu oluşturmaktadır. Başarı, ödül veya örnek davranışlara ilişkin unsurlar (f=195) haber sayısı olarak toplam haberlerin %9'unu oluşturmaktadır. İlgili haberlerin yaklaşık yarısı 2014-2019 yılları arasına ait olup 2014 yılından itibaren ciddi bir artış göze çarpmaktadır. Özellikle 2019 (f=35, %18) yılında öğretmenlerle ilgili başarı, ödül ve örnek davranışları konu alan haberlerde patlama yaşandığı söylenebilir. Sevgi, saygı, dayanışma ve yardımlaşma gibi değerlere ilişkin unsurlar (f=155) haber sayısı olarak toplam haberlerin %7'sini oluşturmaktadır. İlgili haberlerin yaklaşık yarısı 2015-2020 yılları arasına ait olup 2015 yılından itibaren ciddi bir artış göze çarpmaktadır. Özellikle 2019 (f=14, %13) yılında öğretmenlerle ilgili başarı, ödül ve örnek davranışları konu alan haberlerde çok büyük artış yaşandığı söylenebilir. Eğitim-Öğretime (eğitsel faaliyetler, proje, karne, müfredat vs.) ilişkin unsurlar (f=144) haber sayısı olarak toplam haberlerin %7'sini oluşturmaktadır. Suç ve cezaya ilişkin unsurlar (f=129) haber sayısı olarak toplam haberlerin %6'sını oluşturmaktadır. Fedakarlık, zorluklarla mücadele ve imkan yetersizliğine ilişkin unsurlar (f=102) haber sayısı olarak toplam haberlerin %5'ini oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin yarısından fazlası Muş, Van, Ağrı, Hakkari, Şırnak, Erzurum başta olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki illerde olması dikkat çekicidir. Yargılama ve hukuki süreçlere ilişkin unsurlar (f=95) haber sayısı olarak toplam haberlerin %4'ünü oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin yaklaşık yarısı 2016-2018 yıllarına aittir. Hakaret ve saygısızlığa ilişkin unsurlar (f=86) haber sayısı olarak toplam haberlerin %4'ünü oluşturmaktadır. Bu kategorideki haberlerin yaklaşık %40'ı Ankara ve İstanbul illerine aittir. Mesleki yeterlilik ve liyakata ilişkin unsurlar (f=80) haber sayısı olarak toplam haberlerin %4'ünü oluşturmaktadır. Özlük haklarına (maaş, ekders, emeklilik vb haklar) ilişkin unsurlar (f=65) haber sayısı olarak toplam haberlerin %3'ünü oluşturmaktadır. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin unsurlar (f=64) haber sayısı olarak toplam haberlerin %3'ünü oluşturmaktadır. İlgili haberlerin yaklaşık %40'ı (f=25) sadece Ankara ve İstanbul illerine aittir. Hizmetiçi eğitim ve mesleki gelişime ilişkin unsurlar (f=50) haber sayısı olarak toplam haberlerin %2'sini oluşturmaktadır. Yıldırma, baskı, tükenmişlik ve kayırmaya ilişkin unsurlar (f=42) haber sayısı olarak toplam haberlerin %2'sini oluşturmaktadır. Öğretmenlik mesleği, öğretmenlerin özlük hakları, mesleki gelişimleri ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin (Erzen & Ercapan, 2018; Kuru Çetin & Demirkasimoğlu, 2015; Güler, 1999; Aslan, 1999; Akyüz, 1987) çalışmalar genel olarak benzer konuları ele almaktadır.

Öğretmenlere ilişkin basında yer alan haberlerin yıllara göre değişiminde anlamlı bulunan farklılıklar incelendiğinde;

- 'Ahlaki/etik değerlere ilişkin' haberlerde 2003-2006 ve 2009 yıllarındaki ani artışlar ve genel olarak yıllar itibariyle **azalış** eğilimi göze çarpmaktadır. 'Başarı, Ödül veya Örnek Davranışlara

ilişkin haberlerde 2012 yılından itibaren başlayan artış eğiliminin 2017 yılından sonra artarak sürdüğü görülmektedir. ‘Hakaret ve Saygısızlığa ilişkin’ haberlerde 2004 ve 2007 yıllarındaki yüksek haber sayıları dışında genel olarak **azalış** eğilimi görülmektedir. ‘Şiddet, taciz, ihmal ve istismara’ ilişkin haberlerde 2010 yılından itibaren ciddi bir **azalış** eğilimi göze çarpmaktadır. ‘Özlük Haklarına (maaş, ekders, emeklilik vb haklar) ilişkin’ haberlerde dalgalı bir görünüme rağmen genel olarak **azalış** eğilimi görülmektedir.

- ‘Ölüm, Hastalık, Kaza ve Yaralanmaya’ ve ‘Sevgi, Saygı, Dayanışma ve Yardımlaşma Gibi Değerlere ilişkin’ haberlerde dalgalı bir görünüme rağmen genel olarak **artış** eğilimi görülmektedir. ‘Suç ve Cezaya’ ve ‘Yargılama ve Hukuki Süreçlere’ ilişkin haberlerde dalgalı bir görünüm ve özellikle 2015 yılından itibaren ciddi bir **artış** eğilimi göze çarpmaktadır. Öğretmenlere ilişkin suç, ceza ve yargılamaya ilişkin haberlerde yılı sonrasındaki ani artışın terörle mücadele kapsamında kamu çalışanlarına yönelik hukuki işlemlerden (ihraç, tutuklama, gözaltı vs) kaynaklandığı söylenebilir.

Yazılı basında öğretmenlere ilişkin olarak yer alan haberlerin büyük çoğunlukla Gazetecilik Meslek İlkelerine (Erimli, 2014) uygun olarak verildiği görülmektedir. Söz konusu ilkelere uygun olmayan haberlerin büyük oranda öğretmenlerin ad ve soyadı gibi kimlik bilgilerinin açık yazılmasıyla ilgili olduğu söylenebilir.

Öğretmenlere ilişkin haberlerin incelenmesi sonucunda öğretmenlerin yazılı basındaki görünümünü ortaya koyan bu çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin durumu ve öğretmenlik mesleğine ilişkin sorunların anlaşılmasında faydalı olabilir. Ayrıca, bu sonuçların nedenlerine ilişkin nedensel araştırmalar planlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (1978). Türkiye'de Öğretmenlerin Toplumsal Değişmedeki Etkileri (1839-1950). Pegem Akademi Yay:Ankara.
- Altun, Y & Kirit, G , Müdürlüğü, S . (2005). Okul yöneticilerinin basındaki imajı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 41 (41), 25-46 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10356/126797>
- Aslan, K. (1996). Öğretmenlerin Mesleki Sorunları, *Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eğitim Dergisi*. (1) s 27-41.
- Basın İlan Kurumu (BİK) (2020). 2019 yazılı medya istatistikleri. <https://www.bik.gov.tr/2019-yazili-medya-istatistikleri-aciklandi/> Erişim Tarihi: 15.09.2020.
- Bozak, A, Özdemir, T & Seraslan, D. (2016). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin eğitim fakültelerinde almış oldukları öğretmenlik eğitimine ilişkin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (36) , 0-0 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/44301/547063>
- Çapa, Y & Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (18) Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7818/102711>
- Durmuşçelebi, M. Yıldız, N. & Saygı, E. (2017). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *OPUS - Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12): 8-32.
- Erimli, B. (2014). Gazetecilik Meslek İlkelerinin uygulanmasını engelleyen unsurlar ve çözüm önerileri. *İnsan ve İnsan (1)* 23-34.
- Erzen, Z. & Epçaçan, C. (2018). Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin toplumdaki saygınlığının incelenmesi, *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches*, 4 (9), 331-345 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ikasad/issue/51698/671168>

- Güler, A.V. (1999). Cumhuriyet Dönemi Bazı Süreli Yayınlar Yansıyan Öğretmen Sorunları (1929–1961), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- Günkör, C. (2017). Öğretim elemanlarının eğitim ortamına ilişkin algıları, *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Bahar, 2016; (13) ss.125-148.*
- Günkör, C & Özdemir, M . (2017). Sosyal Sermaye ve Eğitim İlişkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi , 15 (1) , 70-90* . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/tebd/issue/29870/300285>
- Kahveci, H & Paksoy, A. (2019). Ulusal Gazetelerin Haber Metinlerinde Öğretmen Temsili. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21 (3), 56-74.* DOI: 10.17556/erziefd.469309
- Kuru Çetin, S & Demirkasimoğlu, N. (2015). Öğretmen ve yöneticilerin etik ve etik dışı davranışlarının basına yansımaları. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, 16 (34) , 95-110* . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sobbiad/issue/36373/412325>
- Jackson, S. E., Schwab, R. L. & Schuler, R. S. (1986). Toward an Understanding of the Burn Out Phenomenon, *Journal of Applied Psychology, 71(4): 630-640.*
- MEB. Milli Eğitim Temel Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>
- Medya Etik Kurulu, Gazetecilik Meslek İlkeleri.
<http://medyaetikkurulu.org/wordpress/index.php/gazetecilik-meslek-ilkeleri/>
- TDK (2020). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>
- Uygun, S. (2012). Basında öğretmen sorunları, *Milli Eğitim Dergisi, 42 (194) , 72-91* . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/milliegitim/issue/36174/406737>
- Viau, R. (2015). Okulda Motivasyon. Anı Yayıncılık: Ankara.
- Yeşilyurt E. & Karakuş M. (2011). Öğretmenlerin adaylık sürecinde karşılaştıkları problemler, *International Online Journal of Educational Sciences (IOJES), vol.3, pp.261-293.*
- Yeşilyurt E. (2009). Öğretmenlerin sahip oldukları niteliklere yönelik algıları (Elazığ ili örneği), *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, cilt.38, ss.169-189.*
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.